

A Robinson Crusoe című mű sok gondolatot ébresztett bennem

Daniel Defoe Robinson Crouse című műve ráébreszti az olvasót, a józan gondolkodás fontosságára. A mű egy egyszerű kalandregénynek tűnhet, de ennél sokkal több. Számos olyan gondolat van benne, ami rávilágít arra, hogy hallgassunk a bölcsesbbrre, tanuljunk tőle, különben ezt a tudást a saját kárunkon kell megtapasztalnunk. A mű főszereplője egy ifjú, aki beleesik a fiatalság szokványos hibáiba. Az ő neve Robinson, aki az apja által felhalmozott vagyonból, boldog és nyugodt életet élhetne, de ő fiatalságának egyik velejárójára, a kíváncsiságára hallgat inkább, így saját bőrén tapasztalja mindazt, amitől apja féltette.

Az ifjú apja nyugodt, békés életet ajánl fel fiának és óvja minden veszélytől. Ezzel ellenben, a fiú tudván a veszélyeket, mégis az előre kiszámíthatatlan létet választja. Ennek fő oka a fiatalsága. A fiatalok tele vannak kíváncsisággal és ez a tulajdonságuk, gyakran legyőzi a józan ész által diktált szabályokat. Az író leírja a fiatalokra legjobban jellemző tulajdonságot: „Nem szégyelli a vétket elkövetni, de szégyelli megbánni.” Sajnos a fiatalok gyakran nem merik megbánni (belátni) hibájukat, mert félnek a következményektől. Ez a műben úgy jelenik meg, hogy Robinson nem mer visszamenni szülővárosába, az oltalmat nyújtó otthonába, mert fél hogy szülei, rokonai és ismerősei kinevetik, kigúnyolják makacssága miatt. Pedig ha itt visszafordul, nem történik meg vele annyi szörnyűség, ami megtörtént.

Robinsonnak saját bőrén kell tapasztalnia azt, amitől apja óvta. Útja során a józan esze és a lelkiismerete is küzd a fiatalságnak egyik legnagyobb hátrányával, a túlzott kalandvágygal. Robinson ezekre nem hallgat, s legelső hibáját elköveti még egyszer, amikor nem hallgat egy másik, nála jóval bölcsőbb személyre. A világ megismerése számára sokkal fontosabb mindennél. Egyre nyilvánvalóbbá válik, hogy a fiatalság egyik legnagyobb problémája a makacsságon kívül, a túlzott hevedség és a meggondolatlanság.

A fiatalok számára hatalmas méretű problémának kell bekövetkeznie, ahhoz, hogy rájöjjön hibázott, és hibáját megbánhassa. Ez Robinson esetében a kalózok általi fogságba esésként jelenik meg. Rájön hibájára, de már későn. Próbál ellene tenni, de már nem tud tenni semmit, sodródnia kell az események árával. Viszont ekkor már észrevehető valami változás. Megfontoltabb lesz. Mindent eltervez előre. Ez már hatalmas előrelépés, egy ilyen személy számára. Megfontoltságának köszönhetően sikerül is megszöknie a fogságból.

Ezek után jó döntéseinek sorozatának köszönhetően nincs problémája, olyan nyugodt életet él, amit apja adhatott volna neki, ezek a veszedelmek elkerülése mellett. Ám ekkor hirtelen fordulat következett be. Robinson törvénytelenésre szánja el magát. Súlyos hibának bizonyul, egy lakatlan szigetre kerül. A hibánkért megbűnhődünk. Robinson egy kisebb hibát követett el mikor önfejjű volt és nem hallgatott apjára, ekkor kisebb mértékű bűnhődést kellett elszenvednie. Ám a törvénytelenég hatalmas bűn. Robinson a tettéért egy lakatlan szigetre kerül, ami a lehető legrosszabb számára, hisz nem tudja elviselni a magányt. Azonban a sziget megtanítja számára a szükséges dolgokat az életben maradásához, majd végül hazajut.

A mű számomra az élet menetét mutatja be. Mindenki megtanul egy szakmát, amivel fenntarthatja magát, bizonyos erkölcsöket, megtanul egy társadalomhoz tartozni. Ezeket, az emberek jelentős része, tőle idősebb személyektől tanulja meg, mint mi is tanárainktól, szüleinktől. Viszont ezt a tudást a mű főszereplője kénytelen saját magától megtanulni, kitapasztalni, mivel elutasította annak lehetőségét, hogy megtanítsák neki ezeket. Így is meglehet szerezni ezt a tapasztalatot, de sokkal nehezebb.

A mű érdekesen mutatja be azt, hogy egy ifjú, a fiatalokra jellemző tulajdonságokkal hogyan birkózik meg az élet nehézségeivel. A művet sokan tartják ifjúsági regénynek, de véleményem szerint ez a regény az ifjúságot tanítani akarja, nem csak szórakoztatni. Rá akarja ébreszteni arra, hogy ha fiatalos heve viszi előre, sokkal nehezebb utat kell megjárnia, s nem is lehet olyan boldog, mintha a bölcserekre hallgatna. Végül akármelyik utat is választjuk,

ugyanoda jutunk, csak kérdés hogy mennyi idő alatt és milyen áldozatok árán. Robinson ugyanúgy hazajutott és nyugodt életet élt a sziget után, mint amit az apja egész életére szánt. Viszont Robinson elvesztegette életét, 36 évig volt távol hazájától, eközben 18 éves fiatalból 54 éves férfivá vált. Elvesztegette életét a kalandvágyára. A mű során végig úgy cselekedett, ahogy egy ifjú, ha szívére hallgat és nem az eszére. Így rengeteg életveszélyes kalandba került, amiből csak hatalmas szerencséjének köszönhetően szabadult ki. 54 éves korára érte el azt, amit 19 évesen elérhetett volna. Ha így tekintjük, 35 évet pazarolt el az életéből, arra, amit 1 év alatt is megtanulhatott volna, ha hallgat a nála tapasztaltabbakra. Megérte ez neki? 54 évesen hazaérkezni egy olyan Angliába, ahol nincs családja, szülei valószínűleg meghaltak (abban a korban nem volt túlságosan gyakori a 70 év feletti életkor). Semmije sincs, amiért érdemes lenne élnie. Viszont egész életét úgy élte, ahogy 18 évesen akarta. Ám idő közben rájött, hogy mégis nyugodt életet akar élni. A sziget ráébresztette a hibájára, és ésszerű gondolkodásra kényszerítette.

Én úgy gondolom, hogy a mű azért íródott hogy a fiatalok elgondolkozzanak, azon hogy megéri-e a saját eszük után menniük, és megéri-e feltenniük egész életüket a fiatalkori vágyaikra. A mű azt sugallja, hogy nem éri meg, és figyelmeztetésként szolgál a fiatalok számára: „Hallgass a nálad tapasztaltakra, különben saját bőrödön kell tapasztalnod ezeket a tanításokat”.

Elgondolkodtat azon, hogy mikor nem hallgatunk szüleink intelmére, tanáraink kérésére, és ezt nem vesszük elég komolyan, később befolyással lehet az életünkre? Robinson nem akart kaland nélkül élni, és ennek köszönhetően az egész életét a kalandok, a nyugtalanság, a remény teljes hiánya és a félelem töltötte ki. Nem hibázott olyan nagyot, egyszerűen csak nem akart úgy élni, mint a többiek, és ezért súlyos árat fizetett. Vajon ha hasonló hibát követünk el, mi is ugyanígy járunk? Esetleg rosszabbul? Ugyanis Robinson számos szerencséjének köszönheti életét, ha a viharban elpusztul, gyakorlatilag a békés élet helyett a halált választja.

S visszajutunk az előbb felvetett kérdéshez. Megéri-e feladni a biztos, békés, nyugalmas életet, egy számunkra eleinte élvezetesebb, de lehet hogy nagyon rövid életért? Választhatunk a teljes bizonytalanság és a pontosan meghatározott élet között. Robinsont megérthetjük, hiszen nem akart átlagos életet élni, de elítélhetjük, mivel számos alkalommal nyílt lehetősége, arra hogy visszaforduljon, de ő nem tette. Mi vajon az ő helyében mikor fordulunk vissza? Egyáltalán visszafordulunk-e? Vagy inkább mi is az ő útját választjuk? Még így is választhatnánk az ő életét, úgy hogy már azt is tudjuk előre, hogy mivel jár. Élhetünk egy kalandos életet egy szigeten távol a társadalomtól, amely ránk kényszeríti szabályait. Vajon ezek a szabályok elől akarunk menekülni? Ez a társadalom váltja ki belőlünk a menekülésvágyat? De pont ez a társadalom miatt akarunk visszajutni a szülőföldünkre, rokonainkhoz, családukhöz.

Minden ember más. Van, aki eleve el se indulna, mert ő tudja, hogy érdemes a bölcsébbekre hallgatni. De mi van, ha mi mások vagyunk? Mi nem akarunk ilyen életet élni, számunkra jobb Robinson élete, mint egy nyugodt békés élet a családukkal. Akkor teljesen más értékrend szerint tekintünk az egész eseménysorozatra. Robinson döntéseivel egyetértünk, és végig támogatjuk, és soha nem akarnánk hazatérni, mert jól érezzük magunkat a társadalomtól elzártan a magunk uraként.

Vannak, akik az első nagy vihar után, az újabb lelkiismeret furdalások, és a tapasztalt hajóskapitány szavainak hatására visszafordul, van, aki a dohányföldön maradt volna, mert jól jövedelmezett és nyugodt békés életet élhetett volna. Viszont ezek a személyek mind a nyugodt életet keresték, Robinsonnal ellentétben. Robinson világot akart látni, kalandokkal, izgalommal teli életet élni és ez sikerült is neki. Teljesült a vágya, mégse töltötte el őt az az öröm, mert rájött, hogy ha a vágya teljesült is, nem akarja egész életét ennek szentelni. És ez a legelgondolkoztatóbb! Vágyai mindenkinek vannak. Mindenki arról álmodozik, hogy ezek

teljesülnek. Viszont itt van ez a fiú, akinek vágyai teljesültek, mégis boldogtalan. Felmerül bennünk a kérdés, hogy ha már vágyainkban sem bízhatunk, akkor miben? Ha az, amit akarunk teljesülhet és mégse vagyunk boldogok, akkor mitől? Mi jelenti az életben a boldogságot? Sőt, mi az élet értelme? Miért érdemes élnünk? Ezekre a kérdésekre számos ember nem tudja a választ, a fiatalok közül szinte senki. És ezért kell a nálunk idősebb, tapasztaltabb személyekre hallgatnunk. Ők tudják miért élünk, mit akarunk majd elérni, és mire érdemes feltenni életünket, mi még nem. Ha pillanatnyi gondolatainkra támaszkodunk, ugyanúgy rájövünk ezekre a dolgokra, de viszont már későn, lehet annyira későn, hogy ezeket már soha nem érhetjük el.

Szerintem az élet értelme a boldogság megtalálása. De tényleg ilyen egyszerű lenne? Ha mégis ilyen egyszerű, akkor a számomra legnehezebb kérdés merül fel. Mi a boldogság? A boldogság relatív. Van, aki boldog attól, hogy kapott 10.000 forintot, még mások több milliárd forintot tudhatnak magukénak, mégsem boldogok. A boldogság idővel változik is. Robinson úgy hitte boldog lesz akkor, ha kalandos életet él, de mikor ez megvalósult, nem hogy boldog lett volna, hanem szomorúság töltötte el magánya miatt. A mű számos ilyen gondolatot ébreszt bennünk, de legnagyobb tanulsága a már létező közmondás: „Mindenki a saját kárán tanul”. Ráébreszti az olvasót arra, hogy a gondolkodás a legnélkülözhetetlenebb eszköz a boldogság elérésében.